

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ 1975ରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିଶୁ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ଛୋଟ ଛୋଟ ପିଲା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ତଥା ଛନ୍ଦନପାନ କରାଉଥିବା ମହିଳା ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ବିକାଶ ମୂଳକ ଆବଶ୍ୟକତାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା କୁ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ଏବଂ ପୁନର୍ଗଠନ

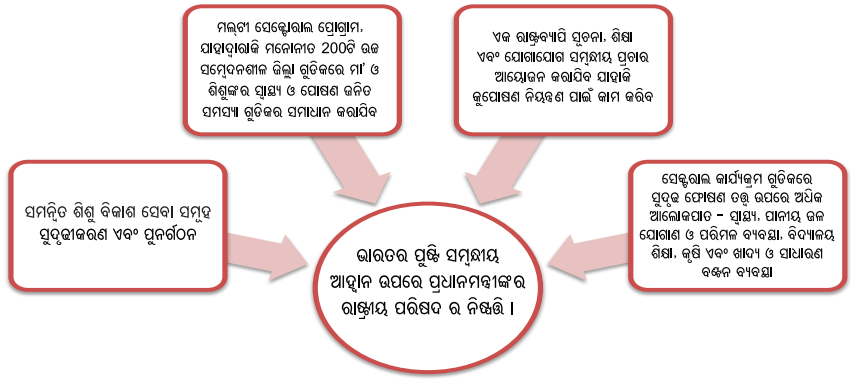
ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଏକ ମିଶନ ରୂପରେ - ଏହାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରାଇବା ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ:

- ◆ ଆନୁଆଳ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଇମ୍ପିମେଣ୍ଟେସନ୍ ପ୍ଲାନସ (ଏ.ପି.ଆଇ.ପି.) ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଇ.ଡି.ଏ. ର ସହାୟତା ସହ ମିଶାଯାଇ ଆଇ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଏନ୍.ଆଇ.ପି. ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।
- ◆ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ ର ନୂଆ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ମାନକ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଜନନୀ ଏବଂ ଶିଶୁ ମିଶ୍ରିତ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ତ୍ତୀର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଓ ପ୍ରଚଳନ ।
- ◆ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ସମେତ ପାଞ୍ଚସ୍ରରାୟ ମନିଟରିଂ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରଚଳନ ।
- ◆ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଗ୍ରେଡିଂ ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଏବଂ ସେବା ପ୍ରଦାନ କାରୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଅଂଶଦାର ମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯିବାକୁ ନେଇ ଆଇନର ପ୍ରଥମ ପ୍ରାରୁପ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
- ◆ ସଂଶୋଧିତ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଇନଫରମେଶନ ସିଷ୍ଟମ (ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍.) ର ପ୍ରଚଳନ ।
- ◆ ଇ.ସି.ସି.ଇ. ପଲିସିର କୋର୍ସ୍ ଗୁପ୍ ଗଠନ ।
- ◆ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କର୍ମୀ ଓ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ସହାୟିକା ମାନଙ୍କର ପାରିଶ୍ରମିକ ରାଶିରେ ବୃଦ୍ଧି ।
- ◆ ଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ତମ ପୁରସ୍କାର (ଏନ୍.ଆର୍.ପି.) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ସମୂହର ପୁନର୍ଗଠନ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ

◆ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁନର୍ଗଠନ

- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ “ଭାଇବାଂସ ଇସିଇ ପେଙ୍କର” ଭାବରେ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରାଯିବ, ଯାହାକି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଗ୍ରାମର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ କାମ କରିବ ।
- ପଥାର୍ଥ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସଂରଚନା ତିଆରି ।
- ସେବା ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ୟାକେଜ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରାଯିବ ।
- 3 ବର୍ଷରୁ କମ ବୟସର ପିଲା ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ଓ ଶିକ୍ଷାର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ।
- ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଉନ୍ନତ କରାଯିବ ।
- ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାକୁ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ।
- ମା’ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯତ୍ନ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରାମର୍ଶ ଅଧିବେଶନ ।

ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଥିବା ନୂତନ ପରିସର

- ◆ ସେବା ଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପ୍ୟାକେଜ୍ ।
- ଅକ୍ଟର-3 ପିଲା, ଯତ୍ନ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ ।
- ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବିକାଶ/ପ୍ରାକ୍ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ।
- ◆ ପ୍ରଭାବ, ପରିଣାମ ଏବଂ ଫଳାଫଳ ସୂଚକ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା ।
- ◆ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ସମୂହ ଅନୁମୋଦିତ ସେବା ମାନକ ପ୍ରଚଳନ ।
- ◆ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଆଧାରିତ ନୀତି ଗ୍ରହଣ ।
- ◆ ସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ସହ ମିଶନର ସମାପ୍ତ ।
- ◆ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରୋଗ୍ରାମିତ ଯୋଗ୍ୟ, ଇ.ସି.ସି.ଇ., ଶିଶୁ ବିକାଶ ଇତ୍ୟାଦି ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ହେବାପାଇଁ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ସହ ଭାଗାଦାରୀ ।
- ◆ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସମୂହାୟ ର ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ।
- ◆ ଲୋକ ଅଭିମତ, ସୋସିଆଲ ଅଡିଟ୍ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟାପତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାବଧାନ ।

- ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଂଘାତିକ ଭାବରେ କମ୍ ଓଜନଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିଚାଳନା (ଗ୍ରାମ ଯୋଷଣ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ସ୍ୱେଦ ଶିବିର) ।
- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ଦରକାର ଥିବା ପିଲାଙ୍କ ଉପରେ ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ।

ସାରଣୀ: ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଷଣର ଖର୍ଚ୍ଚର ସଂଶୋଧନ

ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ	ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିଥିବା ଦର (16.10.08 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକରୀ)	ସଂଶୋଧିତ ଦର (ପ୍ରତି ଲାଭାର୍ଥୀ ପ୍ରତିଦିନ)
6-72 ମାସର ପିଲା	Rs 4.00	Rs 6.00
ସାଂଘାତିକ ଭାବରେ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା	Rs 6.00	Rs 9.00
ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ଓଜନପାତ କରାଉଥିବା ମହିଳା	Rs 5.00	Rs 7.00

- ମାନବ ସମ୍ବଳ ର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା ।
- ବୃତ୍ତିଗତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ।
- ଜମ୍ବୁଜୀବିତ ଖନରସିପ୍ ର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ।

◆ ପରିଚାଳନା ଗତ ପୁନର୍ଗଠନ

- ବିକେନ୍ଦ୍ରିକରଣ ଯୋଜନା, ପରିଚାଳନା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସଂରଚନା ।
- ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରଣ ।
- ପରିଚାଳନା କୁ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ।
- ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ସମୂହ ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍.ର ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ।
- ସୁଚନା, ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ଜାରିଗରା (ଆଇ.ସି.ଟି.) ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ।
- ଉପଯୁକ୍ତ ଆର୍ଥିକ ଉତ୍ପାଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୋଗ କରିବା ।

◆ ସଂସ୍ଥାଗତ ପୁନର୍ଗଠନ

- ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ସମୂହ ଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶନ ମୋଡ୍ରେ ପରିଚାଳନା ।
- ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ।
- ପି.ଆର୍.ଆଇ. ଗୁଡ଼ିକର ସର୍ବାଧିକ ସଂପୃକ୍ତତା ।

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ସମୂହ ମିଶନ ମୋଡ୍ରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଓ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ

ଇ.ସି.ସି.ଇ.ଟି.

- ଇ.ସି.ସି.ଇ. / ପିଞ୍ଜଲ ଏବଂ ନନ୍-ଫର୍ମାଲ ଶିକ୍ଷା
- ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଷଣ

ସତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଯୋଷଣ ପରାମର୍ଶ

- ଆଇ.ଖାଲ.ସି.ଏଫ୍ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ପରାମର୍ଶ ।
- ମାତୃତ୍ୱ ବେଳେ ସତ୍ତ୍ୱ ଓ ପରାମର୍ଶ ।
- ସତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଷଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଶିକ୍ଷା ।
- ଗୋଷ୍ଠୀ ଆଧାରିତ ସତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୁପରିଚାଳନା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା

- ଚିକିତ୍ସକରଣ ଏବଂ ମାଇକ୍ରୋନ୍ୟୁଟ୍ରିସନ୍ ଅତିରିକ୍ତ ଯୋଷଣ ।
- ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଯାତ୍ରା ।
- ରେଫରାଲ ସେବା ।

ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ସଚେତନ ଏବଂ ପ୍ରଚାର ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଓ ଆଇ.ଇ.ସି.

- ଆଇ.ଇ.ସି. ଅଭିଯାନ ଏବଂ ଉପକ୍ରମ ।